

Inwestor: 	Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu ul. Jana Pawła II 17 37 - 500 Jarosław
Jednostka projektowa: 	ILON PRACOWNIA PROJEKTOWA Mateusz Hołub Widna Góra, ul. Modrzewiowa 42, 37-500 Jarosław
Wykonawca – opracowanie branża geotechniczna 	ControlTest Krzysztof Chmielowiec ul. I. Paderewskiego 9, 36-060 Głogów Małopolski
Opracowanie branża geotechniczna:	mgr inż. Anna Kałamarz - Puchała ul. Miłocińska 93/13, 35-232 Rzeszów
Zamierzenie budowlane: Przebudowa drogi powiatowej nr 1769R Kidałowice – Morawsko od km 0+000 do km do km 1+514 w miejscowości Kidałowice	
Nazwa opracowania: Opinia geotechniczna dla potrzeb ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektu budowlanego	

Lokalizacja:

województwo: podkarpackie,
powiat: jarosławski,
gmina: Pawłosiów,
miejscowość: Kidałowice.

Stanowisko:	Tytuł, imię i nazwisko	Specjalność:	Nr uprawnień	Podpis
Opracowujący:	mgr inż. Anna Kałamarz - Puchała	geologia inżynierska	XI – 0249 XII – 0215	
Opracowujący:	mgr inż. Krzysztof Chmielowiec	budownictwo spec. drogowa	PDK/0153/OWOD/13 SITK upr. nr 977/15	
Nr egzemplarza: EGZ 1			Data: październik 2021 r.	

Rzeszów, październik 2021 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	2
2.	Cel prac badawczych.....	3
3.	Zakres wykonanych prac geotechnicznych.....	3
	3.1. Prace geodezyjne.....	3
	3.2. Wiercenia geotechniczne.....	4
	3.3. Badania laboratoryjne.....	5
	3.4. Prace kameralne.....	5
4.	Charakterystyka terenu badań, położenie i morfologia.....	6
5.	Charakterystyka geotechniczna podłoża gruntowego.....	6
	5.1. Zarys budowy geologicznej.....	6
	5.2. Charakterystyka warunków gruntowo-wodnych.....	7
	5.3. Charakterystyka geotechniczna.....	8
6.	Warunki wodne.....	10
7.	Konstrukcja nawierzchni drogi.....	10
8.	Wysadzinowość gruntów.....	11
9.	Grupy nośności podłoża Gi.....	11
10.	Wnioski i zalecenia.....	12

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Mapa poglądowa 1: 50 000

Załącznik 2.1.÷ 2.2. Mapa dokumentacyjna z lokalizacją otworów badawczych

Załącznik 3. Fragment Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski arkusz Rokietnica
(nr 1007) w skali 1: 50 000 [źródło: www.pgi.gov.pl]

Załącznik 4.1. ÷ 4.4. Karty dokumentacyjne otworów w skali 1:50

Załącznik 5. Zestawienie parametrów fizyko-mechanicznych wydzielonych warstw
geotechnicznych (Tabela parametrów geotechnicznych stanowiąca
jednocześnie legendę do profili otworów geotechnicznych).

Załącznik 6.1.÷ 6.4. Rozpoznanie konstrukcji nawierzchni

Załącznik 7. Objasnienia symboli i znaków użytych w opracowaniu

1. Wstęp

Opinię geotechniczną ustalającą geotechniczne warunki posadowienia na potrzeby zadania pn.: „*Przebudowa drogi powiatowej nr 1769R Kidałowice – Morawsko od km 0+000 do km do km 1+514 w miejscowości Kidałowice*”, wykonano na zlecenie biura projektowego **ILON PRACOWNIA PROJEKTOWA Mateusz Hołub** z siedzibą – Widna Góra, ul. Modrzewiowa 42, 37-500 Jarosław.

Inwestorem przedsięwzięcia jest **Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu** z siedzibą – ul. Jana Pawła II 17, 37 - 500 Jarosław.

Podstawą prawną opracowania jest *Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych*.

Merytoryczną podstawę opracowania stanowią normy i przepisy branżowe:

- PN – EN 1997-1. Eurokod 7 – Projektowanie geotechniczne – Część 1: Zasady ogólne.
- PN – EN 1997-2. Eurokod 7 – Projektowanie geotechniczne – Część 2: Rozpoznanie i badanie podłoża gruntowego.
- PN – EN ISO 14688-1. Badania geotechniczne. Oznaczenie i klasyfikowanie gruntów. Część 1: Oznaczenie i opis.
- PN – EN ISO 14688-2. Badania geotechniczne. Oznaczenie i klasyfikowanie gruntów. Część 2: zasady klasyfikowania.
- PN – EN ISO 22475-1. Rozpoznanie i badania geotechniczne. Pobieranie próbek metodą wiercenia i odkrywek oraz pomiary wód gruntowych. Część 1: Techniczne zasady wykonania.
- PN – EN ISO 22476-2: 2005. Rozpoznanie i badania geotechniczne. Badania polowe. Część 2: Sondowania dynamiczne.
- Normy PKN-CEN ISO/TS 17892: Badania laboratoryjne gruntów.
- PN-B-02479: 1998 Geotechnika – Dokumentowanie geotechniczne. Zasady ogólne.
- PN-B-02480: 1986 Grunty budowlane - Określenia, symbole, podział i opis gruntów.
- PN-B-03020: 1981 Grunty budowlane - Posadowienie bezpośrednie budowli.
- PN-B-04452:2002 Geotechnika - Badanie polowe.
- PN-B-04481: 1988 Grunty budowlane - Badanie próbek gruntu.
- PN-B-06050: 1999 Geotechnika. Roboty ziemne. Wymagania ogólne.
- PN-86/B-02480 Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów.
- PN-B-04493:1960 Grunty budowlane - Oznaczanie kapilarności biernej.
- PN-S-02205:1998 Drogi samochodowe - Roboty ziemne. Wymagania ogólne.

- PN-B-02481:1998 Geotechnika - Terminologia podstawowa, symbole literowe i jednostki miar.
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie - załącznik nr 4.
- Instrukcja badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych"- Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych W-wa 1999.
- Wytyczne wykonywania badań podłoża gruntowego na potrzeby budownictwa drogowego. Część 1: Wytyczne badań podłoża budowlanego w drogownictwie – Zarządzenia nr 22 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 27 czerwca 2019 r.
- Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych – Załącznik do Zarządzenia nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16 czerwca 2014 r.
- Katalog przebudów i remontów nawierzchni podatnych i półsztywnych KPRNPP – 2013. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Instytut badawczy Dróg i Mostów. Warszawa 2013 r.

2. Cel prac badawczych

Zadaniem prac badawczych geotechnicznych było ustalenie warunków gruntowo-wodnych, grup nośności podłoża G_i oraz parametrów wytrzymałościowych i odkształceniowych gruntów dla wydzielonych warstw geotechnicznych.

3. Zakres wykonanych prac

Zakres prac obejmował:

- wytyczenie otworów badawczych,
- wykonanie 4 otworów geotechnicznych do głębokości 3,0 m p.p.t.,
- prowadzenie pomiarów hydrogeologicznych polegających na pomiarze nawierconego i ustabilizowanego poziomu zwierciadła wody gruntowej,
- przeprowadzenie badań laboratoryjnych na pobranych próbkach gruntów,
- opracowanie niniejszej Opinii geotechnicznej.

Powyższy zakres prac został uzgodniony z Projektantem.

3.1. Prace geodezyjne

W terenie wytyczono 4 otwory geotechniczne metodą rzędnych i odciętych (domiarów prostokątnych) w oparciu o istniejącą sytuację na podstawie dostarczonej przez Zleceniodawcę mapy sytuacyjno – wysokościowej.

Ilość, głębokość oraz lokalizacja wykonanych otworów została uzgodniona z Projektantem. Lokalizację wykonanych w terenie otworów badawczych naniesiono na mapę dokumentacyjną [Załącznik 2.1. ÷ 2.2.].

3.2. Wiercenia geotechniczne

W miejscach zaprojektowanych otworów geotechnicznych wykonano wiercenia małosrednicowe, nierurowane, systemem mechanicznym udarowym przy zastosowaniu próbników rdzeniowych RKS (długość próbników 1000 mm i 2000 mm, średnica Φ 40 mm, Φ 50 mm).

Łącznie wykonano 4 otwory geotechniczne do głębokości 3,0 m p.p.t. Łączny metraż wykonanych odwiertów wynosi 12,0 mb.

W czasie wierceń pobierano próbki gruntów do badań laboratoryjnych oraz prowadzono na bieżąco analizę makroskopową gruntów wydobywanych z otworów zgodnie z normą PN-B-04481:1981. Zastosowane narzędzia wiertnicze umożliwiły pobór prób gruntów kategorii B i C wg PN-EN ISO 22475-1. „Rozpoznanie i badania geotechniczne. Pobieranie próbek metodą wiercenia odkrywek oraz pomiary wód gruntowych. Część 1: Techniczne zasady wykonania” oraz o klasie jakości 4 i 5 wg PN - EN 1997-1. Eurokod 7 - Projektowanie geotechniczne – Część 2: Rozpoznanie i badanie podłoża gruntowego.

Podczas wykonywania robót wiertniczych sprawowany był stały dozór geologiczny przez uprawnionego geologa, do którego obowiązków należało:

- dozór nad właściwym prowadzeniem robót wiertniczych – opis makroskopowy przewiercanych gruntów, pobieranie próbek gruntu, likwidacja otworów,
- prowadzenie obserwacji i pomiarów hydrogeologicznych.

Podczas przeprowadzonych prac terenowych nie naruszano wymagań przepisów BHP oraz ochrony środowiska naturalnego.

Poniżej w tabeli nr 1 dokonano zbiorczego zestawienia wykonanych otworów badawczych.

Tabela nr 1. Zestawienie wykonanych otworów badawczych

Cel	Rodzaj otworu	Oznaczenie wykonanych otworów	kilometraż	Głębokość otworów [m p.p.t.]	Kategoria poboru próbek		
					A	B	C
Rozpoznanie warunków gruntowo-wodnych	geotechniczny + odwiert w konstrukcji nawierzchni (rdzeń)	Ot-1	km 0+050 P	3,0	rdzeń z konstrukcji / B4 /C5		
	geotechniczny + odwiert w konstrukcji nawierzchni (rdzeń)	Ot-2	km 0+420 L	3,0	rdzeń z konstrukcji / B4 /C5		
	geotechniczny + odwiert w konstrukcji nawierzchni (rdzeń)	Ot-3	km 0+930 P	3,0	rdzeń z konstrukcji / B4 /C5		
	geotechniczny + odwiert w konstrukcji nawierzchni (rdzeń)	Ot-4	km 1+425 L	3,0	rdzeń z konstrukcji / B4 /C5		
	Suma	4 otwory		12,0 [mb]	-		

Próby gruntów kategorii B oraz klasy jakości 4 (B4) pobierano do worków z tworzywa zabezpieczając je przed utratą wilgotności naturalnej.

Wykonane wiercenia badawcze i sposób likwidacji otworów nie wpłynie na zmianę parametrów geotechnicznych podłoża jak również na zmianę środowiska naturalnego.

3.3. Badania laboratoryjne

Na próbkach gruntów kategorii B i klasy jakości 4 (B4) dokonano oznaczeń niezbędnych dla określenia warunków geotechnicznych panujących w podłożu.

Właściwe badania laboratoryjne na próbkach gruntu zostały poprzedzone wykonaniem kontrolnych badań makroskopowych (wg PN-88/B-04481 pkt 3.). Celem tych badań było:

- identyfikacja próbek gruntu w nawiązaniu do opisu podanego w metryce terenowej otworów badawczych,
- sprawdzenie poprawności oznaczeń dokonanych przy wstępnych badaniach polowych,
- ustalenie reprezentatywnych próbek gruntu do badań laboratoryjnych.

W ramach badań laboratoryjnych wykonano:

- oznaczenie wilgotności naturalnej gruntów w_n ,
- oznaczenie granic konsystencji (granica płynności w_L i granica plastyczności w_P) dla gruntów spoistych,
- badanie zawartości części organicznych I_{om} metodą utleniania.

3.4. Prace kameralne

Na podstawie wykonanych wierceń badawczych, badań laboratoryjnych, obserwacji terenowych i geologicznych wykonano i opracowano:

- karty dokumentacyjne otworów badawczych,
- tabelę parametrów fizyko-mechanicznych wydzielonych warstw geotechnicznych,
- część opisową.

4. Charakterystyka terenu badań, położenie i morfologia

Przedmiotowa inwestycja pod względem administracyjnym położona jest w województwie podkarpackim, w powiecie jarosławskim, w gminie Pawłosiów, w miejscowości Kidałowice.

Analizowany odcinek drogi powiatowej przebiega w obszarze typowo wiejskim, użytkowanym rolniczo, w terenie o ukształtowaniu falistym, pagórkowatym. Wzdłuż drogi występuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna i zagrodowa oraz grunty rolne – pola uprawne, łąki. Droga powiatowa nr 1769R na całym odcinku posiada nawierzchnię asfaltową.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (1998r.) teren badań położony jest w obrębie:

Tabela nr 2. Podział pod względem jednostek fizyczno-geograficznych

Region	Karpacki
Prowincja	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
Podprowincja	Podkarpacie Północne
Makroregion	Kotlina Sandomierska
Mezoregion	Pogórze Rzeszowskie

Pogórze Rzeszowskie przylega do brzegu Karpat pomiędzy doliną Wisłoka i Sanu. Płaskie garby trzeciorzędowe, przykryte pyłami i glinami czwartorzędowymi, dochodzą tu do 230 - 300 m n.p.m. Powierzchnia tej jednostki wynosi 866 km² i zajmuje skrajną, południową część Kotliny Sandomierskiej.

Pod względem hydrograficznym obszar badań należy do zlewni Sanu (II rzędu), będącego prawobrzeżnym dopływem Wisły.

5. Charakterystyka geotechniczna podłoża gruntowego

5.1. Zarys budowy geologicznej

Teren badań położony jest w obrębie jednostki geostrukturalnej zwanej Zapadliskiem Przedkarpackim, graniczącej od południa z Zewnętrznymi Karpatami Fliszowymi. Zapadlisko Przedkarpackie stanowi nieckę przedgórską wypełnioną utworami miocenu, zalegającymi na utworach prekambryjskich, paleozoicznych i mezozoicznych. Podłoże neogeńskie

zbudowane jest z ilów mioceńskich (iłów krakowieckich). Iły pylaste mają przeważnie barwę szarą i ciemnoszarą. Miąższość tych utworów wynosi od 800 do 1600 m. Nadkład osadów mioceńskich stanowią utwory czwartorzędowe (holoceńsko-plejstocieńskie) o zróżnicowanej miąższości uzależnionej od morfologii stropu utworów neogenu.

Osady czwartorzędu na analizowanym obszarze są zróżnicowane pod względem genezy. W podłożu występują zarówno holoceńskie drobnoziarniste osady rzeczne tj. mułki lessopodobne i gliny rzeczne (rozpowszechnione na obszarze obniżień morfologicznych, doliny rzecznej) oraz plejstocieńskie eoliczne utwory lessopodobne (obszar zboczy).

5.2. Warunki gruntowo-wodne

- Dla rozpoznania podłoża gruntowego wykonano 4 otwory badawcze do głębokości 3,0 m p.p.t.
- W podłożu gruntowym wydzielono trzy warstwy geotechniczne oznaczone symbolami: IC1, IC2 i IIO.
- W podłożu gruntowym badanego odcinka drogi występują czwartorzędowe, holoceńskie osady rzeczne (mułki lessopodobne i gliny rzeczne) oraz plejstocieńskie grunty eoliczne (lessopodobne pyły i gliny pylaste). Gruntów starszego, mioceńskiego podłoża tj. ilów krakowieckich, wierceniami do głębokości 3,0 m p.p.t., nie stwierdzono.

W podłożu gruntowym, bezpośrednio pod konstrukcją nawierzchni drogi, występują grunty mało i średnio spoiste, bardzo wysadzinowe, które pod względem litologicznym wykształcone są jako pyły, gliny pylaste i gliny piaszczyste. Grunty te występują w stanie twardoplastycznym (w-wa geotechniczna IC1) i plastycznym (w-wa geotechniczna IC2). Dominują grunty w stanie twardoplastycznym. Ponadto w otworach badawczych Ot-1 i Ot-2, w obrębie kompleksu pylasto – gliniastego, nawiercono na głębokości 1,7 – 1,8 m p.p.t. warstwy pyłów i glin próchniczych o nieznacznej miąższości, do 0,3 m. Zawartość części organicznych w tych osadach wynosi około 3,0 – 3,7 %. Prawdopodobnie są to starsze poziomy glebowe. Grunty próchnicze występują w stanie twardoplastycznym (w-wa geotechniczna IIO).

Szczegółowa budowa geologiczna została przedstawiona na kartach otworów geotechnicznych [Załączniki nr 4.1. ÷ 4.4.].

- W ramach wykonanych wierceń, w otworach badawczych: Ot-2, Ot-3 i Ot-4 stwierdzono występowanie sączeń infiltrujących wód gruntowych (wsiąkowych) związanych z serią pylasto – gliniastą. Sączenia nawiercone zostały na głębokości od 1,5 do 2,4 m p.p.t. W rejonie otworu badawczego Ot-3 (km 0+930 P) sączenia stwierdzone na głębokości 2,4 m p.p.t. są bardzo intensywne, zwierciadło ustabilizowane pomierzono na gł. 1,4 m p.p.t. Okresowe wahania poziomu wód

gruntowych mogą sięgać $\pm 1,0$ m od stanu stwierdzonego. W otworze badawczym Ot-1 (km 0+050P) nie stwierdzono lustra wody

- Warunki gruntowe **proste**,
- Grupa nośności podłoża **G4** (w strefie oddziaływania podłoża na konstrukcję nawierzchni występują grunty wysadzinowe).

5.3. Charakterystyka geotechniczna

Do głębokości rozpoznania grunty rodzime podłoża podzielono na dwa pakiety geotechniczne (serie):

- I pylasto – gliniasty,
  - II pakiet gruntów próchnicznych (niskoorganicznych),
- w obrębie, których następnie wydzielono warstwy geotechniczne

Pakiet geotechniczny I (gliniasto – pylasty) stanowią czwartorzędowe osady wieku holocenijskiego (Q_h) i plejstocenijskiego (Q_p) litologicznie wykształcone jako pyły, gliny pylaste i gliny piaszczyste. Pod względem genetycznym są to drobnoziarniste lessopodobne osady eoliczne E_L (pokrywa lessowa) oraz rzeczne gliny i mułki lessopodobne terasów zalewowych R_T . Grunty spoiste występują w stanie twardoplastycznym ($0,00 < I_L < 0,25$) i plastycznym ($0,25 \leq I_L < 0,50$). W obrębie serii pylasto – gliniastej ze względu na stan gruntów wydzielono dwie warstwy geotechniczne oznaczone symbolami: IC1 i IC2 (grupa konsolidacji C – grunty spoiste nieskonsolidowane).

- **Warstwa geotechniczna IC1 – grunty mało i średnio spoiste w stanie twardoplastycznym – warstwa nośna.**

Grunty warstwy geotechnicznej IC1 reprezentowane są przez pyły i gliny pylaste o średnim stopniu plastyczności $I_{Lsr.}=0,20$. Grunty te stwierdzono w otworach:

- Ot-1 na głębokości 0,35 – 1,7 m p.p.t. oraz 2,0 – 3,0 m p.p.t.,
- Ot-2 na głębokości 0,43 – 1,8 m p.p.t. oraz 2,0 – 3,0 m p.p.t.,
- Ot-3 na głębokości 0,38 – 1,7 m p.p.t.,
- Ot-4 na głębokości 0,34 – 1,4 m p.p.t. oraz 1,7 – 3,0 m p.p.t.,

- **Warstwa geotechniczna IC2 – grunty mało i średnio spoiste w stanie plastycznym – warstwa potencjalnie nośna.**

Grunty warstwy geotechnicznej IC2 reprezentowane są przez pyły, gliny pylaste i gliny piaszczyste o średnim stopniu plastyczności $I_{Lsr.}=0,35$. Grunty te stwierdzono w otworach:

- Ot-3 na głębokości 1,7 – 3,0 m p.p.t.,
- Ot-4 na głębokości 1,4 – 1,7 m p.p.t.

Pakiet geotechniczny II (seria gruntów organicznych, próchnicznych) stanowią czwartorzędowe osady organiczne (O) wieku holocenckiego (Q_h) litologicznie wykształcone jako pyły próchniczne i gliny pylaste próchniczne w stanie twardoplastycznym ($0,00 < I_L < 0,25$). Pod względem genetycznym są to organiczne osady rzeczne (OR). W obrębie serii gruntów organicznych wydzielono jedną warstwę geotechniczną oznaczoną symbolem IIO.

- **Warstwa geotechniczna IIO – grunty spoiste próchniczne w stanie twardoplastycznym - warstwa potencjalnie nośna.**

Grunty warstwy geotechnicznej IIO2 reprezentowane są przez pyły próchniczne i gliny pylaste próchniczne (grunty niskoorganiczne, $2\% < I_{om} < 6\%$) o średnim stopniu plastyczności $I_{Lsr} = 0,24$. Grunty te stwierdzono w otworach:

Ot-1 na głębokości 1,7 – 2,0 m p.p.t.,

Ot-2 na głębokości 1,8 – 2,0 m p.p.t.

Wyżej wymienione warstwy geotechniczne zostały podzielone zgodnie z oceną warunków gruntowych na grunty:

- **nośne** – grunty spoiste w stanie co najmniej twardoplastycznym (IC1),
- **potencjalnie nośne** – grunty charakteryzujące się niższą nośnością i zmiennością parametrów wytrzymałościowych (co należy uwzględnić przy projektowaniu) – mineralne grunty spoiste w stanie plastycznym (IC2) oraz próchniczne grunty spoiste w stanie twardoplastycznym (IIO).

Na podstawie przeprowadzonego rozpoznania geologicznego stwierdza się, że wzdłuż analizowanego odcinka drogi występują **proste warunki gruntowe**.

Jako podstawę podziału podłoża gruntowego, przyjęto zróżnicowanie stratygraficzno-facjalne wydzielając zespół gruntowy (pakiet, serię), a następnie w jego obrębie dokonano podziału na warstwy geotechniczne, różniące się od siebie właściwościami fizyko-mechanicznymi. Charakterystyczne wartości parametrów geotechnicznych dla wydzielonych warstw, określono na podstawie wartości wyprowadzonych, uzyskanych drogą korelacji z wyników badań polowych i laboratoryjnych w oparciu o metodę B wg PN-81/B-03020.

Jako cechę wiodącą dla określenia parametrów geotechnicznych gruntów spoistych przyjęto średni stopień plastyczności I_{Lsr} .

Parametry fizyko-mechaniczne dla wydzielonych warstw geotechnicznych przedstawiono w tabeli parametrów geotechnicznych [Załącznik nr 5].

6. Warunki wodne

W ramach wykonanych wierceń, w otworach badawczych: Ot-2, Ot-3 i Ot-4 stwierdzono występowanie sączeń infiltrujących wód gruntowych (wsiąkowych) związanych z serią pylasto – gliniastą. Sączenia nawiercone zostały na głębokości od 1,5 do 2,4 m p.p.t. W rejonie otworu badawczego Ot-3 (km 0+930 P) sączenia stwierdzone na głębokości 2,4 m p.p.t. są bardzo intensywne, zwierciadło ustabilizowane pomierzono na gł. 1,4 m p.p.t.

W otworze badawczym Ot-1 (km 0+050P) nie stwierdzono lustra wody – zaznacza się jednak, że w okresach mokrych, mogą wystąpić sączenia śródglinne.

Obserwacje i pomiary wód gruntowych wykonane w poszczególnych otworach badawczych przedstawiono w tabeli nr 3 (obserwacji dokonano **w październiku 2021 r.**).

Tabela nr. 3. Zwierciadło wód gruntowych nawiercone i ustabilizowane w poszczególnych otworach badawczych.

Nr otworu	kilometraż	Nawiercony poziom wód gruntowych Głębokość [m p.p.t.]	Ustabilizowany poziom wód gruntowych Głębokość [m p.p.t.]	Najwyższy poziom swobodnego ZWG występujący na gł. poniżej spodu konstrukcji nawierzchni	Warunki wodne
Ot-1	km 0+050 P	BRAK ZWG		> 2 m	DOBRE
Ot-2	km 0+420 L	2,2 – sączenie	-	1 ÷ 2 m	PRZECIĘTNE
Ot-3	km 0+930 P	2,4 – intensywne sączenie	1,4	1 ÷ 2 m	PRZECIĘTNE
Ot-4	km 1+425 L	1,5 – sączenie	-	1 ÷ 2 m	PRZECIĘTNE

Sączenia wód infiltracyjnych zasilane są głównie poprzez opady atmosferyczne i wody roztopowe. W zależności od pory roku i panujących warunków atmosferycznych przewiduje się zmienną intensywność i wahania głębokości występowania sączeń w granicach $\pm 1,0$ m od stanu stwierdzonego, co może mieć wpływ na zmiany parametrów fizyko – mechanicznych podłoża gruntowego.

7. Konstrukcja nawierzchni drogi

Konstrukcję nawierzchni drogi scharakteryzowano na podstawie oceny makroskopowej pobranych prób (rdzeni) z 4 otworów badawczych wykonanych w jezdni. Całkowita miąższość istniejącej konstrukcji nawierzchni drogi oceniona na podstawie rozpoznania punktowego wynosi 0,34 – 0,43 m. Szczegółowy opis istniejącej konstrukcji nawierzchni przedstawiono w załączniku nr 6 – *Rozpoznanie konstrukcji nawierzchni*.

8. Wysadzinowość gruntów

Na podstawie *Katalogu Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych – 2014 r.*, określono wysadzinowość gruntów rodzimych podłoża do głębokości 1,0 m poniżej spodu konstrukcji nawierzchni oraz w całej strefie przemarzania gruntu.

W podłożu, do głębokości 1,0 m poniżej spodu konstrukcji nawierzchni występują grunty bardzo wysadzinowe – pyły i gliny pylaste.

Głębokość przemarzania gruntu na terenie badań wynosi $h_z = 1,0$ m p.p.t., wartość powyższą przyjęto dla dróg zgodnie z KTKPiP – 2014 r. i normą PN-88/B-03020 „*Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowanie*”.

9. Grupy nośności podłoża

Zgodnie z *Katalogiem typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych - załącznik do Zarządzenia Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych z dnia 16 czerwca 2014 r.* określono grupy nośności podłoża G_i . W przypadku rozbieżnej oceny według różnych kryteriów, decydowały wyniki najmniej korzystne.

Grupę nośności podłoża określono na podstawie wysadzinowości, rodzaju i stanu gruntów zalegających do głębokości 1,0 m poniżej spodu konstrukcji nawierzchni oraz w całej strefie przemarzania podłoża. Przy ocenie grupy nośności podłoża uwzględniono warunki wodne.

Wzdłuż analizowanego odcinka drogi występuje grupa nośności podłoża **G4**.

Tabela nr 4. Zestawienie grup nośności podłoża G_i

L.p.	Nr otworu	kilometraż	Rodzaj gruntu (do 1,0 m poniżej spodu projektowanej konstrukcji nawierzchni)	Wysadzinowość gruntu	ZWG* występujące na gł. poniżej spodu konstrukcji nawierzchni	Warunki wodne	Grupa nośności
1.	Ot-1	km 0+050 P	Pył Gлина pylasta	bardzo wysadzinowy	> 2 m	dobrze	G4
2.	Ot-2	km 0+420 L	Pył	bardzo wysadzinowy	1 ÷ 2 m	przeciętne	G4
3.	Ot-3	km 0+930 P	Pył Gлина pylasta	bardzo wysadzinowy	1 ÷ 2 m	przeciętne	G4
4.	Ot-4	km 1+425 L	Pył	bardzo wysadzinowy	1 ÷ 2 m	przeciętne	G4

10. Wnioski i zalecenia

10.1. Warunki gruntowe:

W podłożu gruntowym badanego odcinka drogi występują czwartorzędowe, holocenijskie osady rzeczne (mułki lessopodobne i gliny rzeczne) oraz plejstocenijskie grunty eoliczne (lessopodobne pyły i gliny pylaste). Gruntów starszego, miocenijskiego podłoża tj. iłów krakowieckich, wierceniami do głębokości 3,0 m p.p.t., nie stwierdzono.

W podłożu gruntowym, bezpośrednio pod konstrukcją nawierzchni drogi, występują grunty mało i średnio spoiste, bardzo wysadzinowe, które pod względem litologicznym wykształcone są jako pyły, gliny pylaste i gliny piaszczyste. Grunty te występują w stanie twardoplastycznym (w-wa geotechniczna IC1) i plastycznym (w-wa geotechniczna IC2). Dominują grunty w stanie twardoplastycznym. Ponadto w otworach badawczych Ot-1 i Ot-2, w obrębie kompleksu pylasto – gliniastego, nawiercono na głębokości 1,7 – 1,8 m p.p.t. warstwy pyłów i glin próchnicznych o nieznacznej miąższości, do 0,3 m.. Zawartość części organicznych w tych osadach wynosi około 3,0 – 3,7 %. Prawdopodobnie są to starsze poziomy glebowe. Grunty próchniczne występują w stanie twardoplastycznym (w-wa geotechniczna IIO).

Szczegółowa budowa geologiczna została przedstawiona na kartach otworów geotechnicznych [Załączniki nr 4.1. ÷ 4.4.].

10.2. Warunki wodne

W ramach wykonanych wierceń, w otworach badawczych: Ot-2, Ot-3 i Ot-4 stwierdzono występowanie sączeń infiltrujących wód gruntowych (wsiąkowych) związanych z serią pylasto – gliniastą. Sączenia nawiercone zostały na głębokości od 1,5 do 2,4 m p.p.t. W rejonie otworu badawczego Ot-3 (km 0+930 P) sączenia stwierdzone na głębokości 2,4 m p.p.t. są bardzo intensywne, zwierciadło ustabilizowane pomierzono na gł. 1,4 m p.p.t. W otworze badawczym Ot-1 (km 0+050P) nie stwierdzono lustra wody – zaznacza się jednak, że w okresach mokrych, mogą wystąpić sączenia śródglinne.

Obserwacje i pomiary wód gruntowych wykonane w poszczególnych otworach badawczych przedstawiono w pkt 6, w tabeli nr 3 (obserwacji dokonano **w październiku 2021 r.**).

10.3. Na podstawie przeprowadzonego rozpoznania geologicznego oraz w odniesieniu do § 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Wodnej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w *sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych*, wzdłuż badanego odcinka drogi występują **proste** warunki gruntowe.

10.4. Geotechniczna charakterystyka gruntów przedstawia się następująco:

Pakiet geotechniczny I (gliniasto – pylasty) stanowią czwartorzędowe osady wieku holocenijskiego (Q_h) i plejstocenijskiego (Q_p) litologicznie wykształcone jako pyły, gliny pylaste i gliny piaszczyste. Pod względem genetycznym są to drobnoziarniste lessopodobne osady eoliczne E_L (pokrywa lessowa) oraz rzeczne gliny i mułki lessopodobne terasów zalewowych R_T . Grunty spoiste występują w stanie twardoplastycznym ($0,00 < I_L < 0,25$) i plastycznym ($0,25 \leq I_L < 0,50$). W obrębie serii pylasto – gliniastej ze względu na stan gruntów wydzielono dwie warstwy geotechniczne oznaczone symbolami: IC1 i IC2 (grupa konsolidacji C – grunty spoiste nieskonsolidowane).

Pakiet geotechniczny II (seria gruntów organicznych, próchnicznych) stanowią czwartorzędowe osady organiczne (O) wieku holocenijskiego (Q_h) litologicznie wykształcone jako pyły próchnicze i gliny pylaste próchnicze w stanie twardoplastycznym ($0,00 < I_L < 0,25$). Pod względem genetycznym są to organiczne osady rzeczne (OR). W obrębie serii gruntów organicznych wydzielono jedną warstwę geotechniczną oznaczoną symbolem IIO.

Warstwy geotechniczne:

- **warstwa geotechniczna IC1** – grunty mało i średnio spoiste nieskonsolidowane w stanie twardoplastycznym przy średnim stopniu plastyczności $I_{L\text{śr.}} = 0,20$ – warstwa nośna,
- **warstwa geotechniczna IC2** – grunty mało i średnio spoiste nieskonsolidowane w stanie plastycznym przy średnim stopniu plastyczności $I_{L\text{śr.}} = 0,35$ – warstwa potencjalnie nośna,
- **warstwa geotechniczna IIO** – grunty spoiste próchnicze (grunty niskoorganiczne, $2\% \leq I_{om} \leq 6\%$) w stanie twardoplastycznym przy średnim stopniu plastyczności $I_{L\text{śr.}} = 0,24$ – warstwa potencjalnie nośna.

10.5. Należy podkreślić, iż warstwy geotechniczne wydzielono wyłącznie w oparciu o punktowe rozpoznanie (4 odwierty geotechniczne) bez możliwości sprawdzenia ich lateralnej rozciągłości. Zatem kwestie warunków gruntowo-wodnych należy na bieżąco weryfikować w oparciu o rozpoznanie prowadzone podczas wykonywania robót ziemnych. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do rodzaju podłoża zaleca się kontakt z wykonawcami niniejszej Opinii.

10.6. Konstrukcję nawierzchni drogi scharakteryzowano na podstawie oceny makroskopowej pobranych prób (rdzeni) z 4 otworów badawczych wykonanych w jezdni. Całkowita miąższość istniejącej konstrukcji nawierzchni oceniona na podstawie rozpoznania

punktowego wynosi 0,34 – 0,43 m. Szczegółowy opis istniejącej konstrukcji nawierzchni przedstawiono w załączniku nr 6 – *Rozpoznanie konstrukcji nawierzchni*.

10.7. Wzdłuż badanego odcinka drogi do głębokości 1,0 m poniżej spodu konstrukcji nawierzchni oraz w strefie przemarzania, występują grunty bardzo wysadzinowe – pyły i gliny pylaste.

10.8. Grupy nośności podłoża.

Według kryteriów wysadzinowości gruntów, rodzaju i stanu gruntu oraz na podstawie stwierdzonych warunków wodnych, ustalono na obszarze objętym badaniami grupę nośności podłoża **G4** – szczegółowa charakterystyka została przedstawiona w pkt 9, Tabela nr 4.

10.9. Podłoże na przedmiotowym terenie budują grunty bardzo wysadzinowe o właściwościach tiksotropowych i dużej wrażliwości strukturalnej. Są to grunty szczególnie podatne na zmianę wilgotności naturalnej (rozmakanie, upłynnienie) i oddziaływania czynników mechanicznych (drgania, wibracje) pod wpływem, których mogą ulec pogorszeniu ich parametry wytrzymałościowe.

10.10. W przypadku, gdy dojdzie do uplastycznienia i nadmiernego przewilgocenia gruntów podłoża oraz ulegną pogorszeniu parametry nośne, należy podjąć stosowne zabiegi uzdatniające. Do ulepszenia i stabilizowania przewilgoconych gruntów można stosować m.in. odpowiednio dobrane spoiwa drogowe.

10.11. W stwierdzonych warunkach gruntowych prace ziemne zaleca się wykonywać w porze suchej i w ustabilizowanych warunkach pogodowych.

10.12. Odsłonięte podłoże gruntowe (koryto, wykopy) należy chronić przed wpływem warunków atmosferycznych (opady, przemarzanie, rozmakanie, przesuszenie).

10.13. Roboty ziemne (w tym pracę sprzętu) należy zorganizować tak, aby nie nastąpiło rozluźnienie lub pogorszenie stanu gruntu zalegającego w odsłoniętym podłożu.

10.14. Absolutnie nie należy pozostawiać otwartego i niezabezpieczonego koryta drogowego lub wykopu, szczególnie na okres jesienno-zimowy. Należy zabezpieczyć dno i ściany wykopów przed napływem wód powierzchniowych oraz mogącymi wystąpić okresowo wodami sączeniowymi. Zaleca się odpowiednie uregulowanie odpływu powierzchniowych wód poopadowych i poroztopowych.

10.15. Grunty budujące przedmiotowy teren ze względu na warunki ich urabiania i odspajania zakwalifikowano do 4 kategorii wg normy PN-B-06050: 1999 „Geotechnika. Roboty ziemne. Wymagania ogólne”.

10.16. Głębokość przemarzania gruntu na terenie badań należy przyjąć zgodnie z KTKNPiP – 2014 r. i normą PN-88/B-03020 „Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowanie”, na głębokość 1,0 m p.p.t.

10.17. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Wodnej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, przedmiotowa inwestycja, ze względu na jej charakterystykę techniczną i przewidywany zakres robót ziemnych ze względu na jej charakterystykę techniczną, zakres robót ziemnych oraz stwierdzone na omawianym terenie **proste** warunki gruntowe kwalifikuje się do **I kategorii geotechnicznej**.